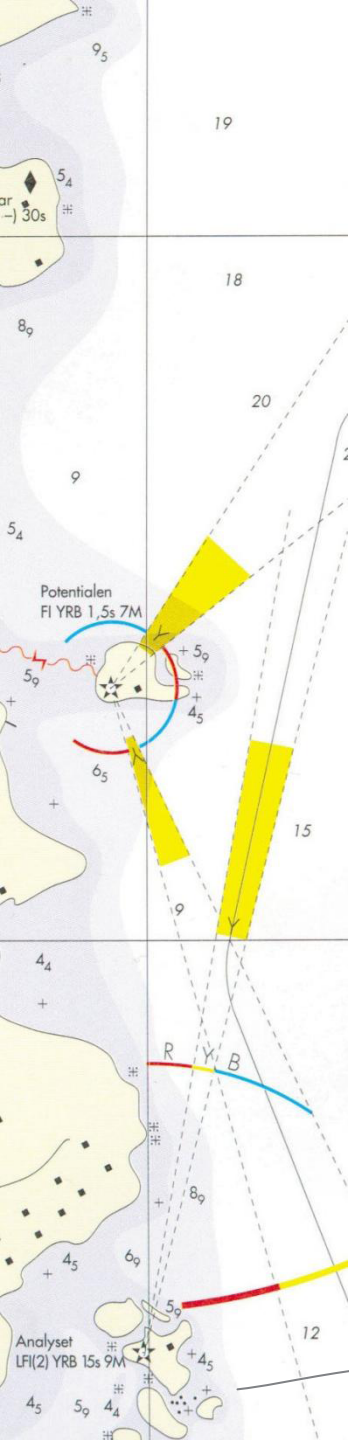

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Utvärdering av stöd till livsmedelsföretag

Innehållsförteckning

Sammanfattning av resultaten	2	Jämförelser mellan män och kvinnor	25
Slutsatser	3	Bortfallsredovisning	31
Fakta om utvärderingen	4		
Fakta om respondenterna	7		
Undersökningens resultat	9		
Deltagande i projekt/kompetensutveckling	10		
Genomförande av investeringen	11	Bilagor (separata dokument)	
Stödets effekt på verksamheten	12	Bilaga 1: Frågeformulär enkätundersökning	
Investeringsstödet styrkor	20	Bilaga 2: Motiveringar och öppna svar enkätundersökning	
Investeringsstödet utvecklingsområden	21		
Framtida behov av stöd	23		

Sammanfattning av resultaten

54 företag som har beviljats stöd har deltagit i enkätundersökningen. Nästintill alla företag har delvis eller fullt ut genomfört investeringen som de blev beviljade stöd för.

Positiva effekter på omsättning och lönsamhet

Undersökningen visar att en klar majoritet anser att stödet i hög grad har haft effekt när det gäller omsättning och lönsamhet, att ge möjlighet att vidga verksamheten till nya affärsområden, samt att få bekräftat någon trodde på ens idé.

Stödet kan sägas ha haft medelhög effekt när det gäller nya produkter/breddat produktsortiment och att utvecklas som företagare.

Mindre tydlig effekt för vissa faktorer

Däremot märks i något lägre grad att stödet har lett till nyanställningar, utveckling av affärsplanen, stärkande av företagets nätverk samt andel som har bytt sysselsättning.

Investeringsstödet styrkor

Många nämner den rent ekonomiska effekten, att kunna investera vilket ger möjlighet till tillväxt.

Men flera uppskattar också att stödet har fått dem att våga satsa, och uppskattar den hjälp/rådgivning de har fått.

Ansökningsprocessen ett utvecklingsområde

Ansökan upplevs ofta som tidskrävande, med omfattande blanketter och administration.

Fortsatt behov av företagsstöd

En stor andel uppger sig behöva företagsstöd och kompetensutvecklingsinsatser i framtiden. Det finns en stor spridning i vilket stöd och vilka insatser som efterfrågas.

Slutsatser

Investeringsstödet effekt

Majoriteten av investeringarna skulle ha genomförts även utan stödet, men många skulle inte ha blivit förverkligade på ytterligare något år och/eller blivit finansiellt mindre omfattande.

Stödet förefaller ha haft en mätbar effekt på flertalet företags omsättning och lönsamhet.

Stödet förefaller i lägre grad ha lett till nyanställningar. En tänkbar förklaring till detta skulle kunna vara att många av verksamheterna är småskaliga, och har snarare haft fokus på breddning av verksamheten än tillväxt.

Skillnader mellan män och kvinnor

Varken i enkätundersökningen eller fokusgrupperna finns genomgående skillnader mellan män och kvinnor i vilka behov de har av stöd från länsstyrelsens sida.

Kvinnor har i genomsnitt beviljats ett lägre belopp och har i något lägre grad än män genomfört investeringen fullt ut, men är mer positiva till stödets långsiktiga effekt på lönsamheten. I fokusgrupperna hade de kvinnliga deltagarna ett större fokus på det finansiella stödet, medan männen uttryckte ett större behov av kompetensutveckling och behov av nätverksstöd. Dessa skillnader kan dock bero på en rad omständigheter, som att företagen befinner sig i olika faser.

Diversifierad bransch med skilda behov

Vissa av företagen efterfrågar kompetensutveckling/möjlighet att bredda sig inom sin specifika bransch, medan andra främst vill få hjälp att få företaget att växa och vill att stödet från länsstyrelsen ska fokusera på tillväxt och marknadsanpassning.

Flera efterfrågar stöd för att bygga upp nätverk och kontakter, medan andra är nöjda med de nätverk de själva har byggt upp och saknar behov av stöd från länsstyrelsen när det gäller detta.

För länsstyrelsens del blir en nyckelfråga att hitta ett bra sätt att möta dessa olika förväntningar, med företag i olika faser och med olika mål för hur de vill utveckla sin verksamhet.

Fakta om utvärderingen

Bakgrund

I genomförandestrategin av landsbygdsprogrammet för Västra Götalands län 2007-2013 pekas Matlandet ut som ett strategiskt område. Förädling av lokalproducerade livsmedel har en betydande potential för sysselsättningen på landsbygden, för att öka företagets omsättning och ökad attraktionskraft för landsbygden.

Länsstyrelsen har under 2007-2010 beviljat investeringsstöd till ett antal livsmedelsföretagare.

Syfte

Syftet med utredningen är att utvärdera stödets effekter på de företag som har beviljats stöd. Utredningen ska ge svar på följande frågor:

- Hade investeringen genomförts utan det statliga stödet och i så fall på vilket sätt?
- Har stödet lett till ökad omsättning, förbättrad lönsamhet nya arbetstillfällen, nya produkter/breddat sortiment?
- Har stödet haft några andra effekter (som till exempel att företagets affärsplan har ändrats)?

Andra delsyften är att utreda:

- Finns det skillnader i förutsättningar mellan män och kvinnor för att bedriva företagande i branschen?
- Har företagarna varit i kontakt med projekt och /eller kompetensutvecklingsinsatser finansierade av landsbygdsprogrammet inför investeringen, vilka effekter har detta deltagande haft?
- Hur ser de framtida behoven ut, vilka behov finns av företagsstöd, branschstöd och kompetensutveckling?
- Finns det några skillnader mellan män och kvinnor i behov av investeringsstöd?

Fakta om utvärderingen

Genomförande

Utvärderingen har genomförts i tre steg.

1. Inledande förstudie, där vi har granskat dokumentation från projekt inom livsmedelsområdet och kontaktat ansvariga handläggare inom länsstyrelsen för att få input till utformningen av enkäten.
2. Kvantitativ enkätundersökning, i form av en totalundersökning riktad till samtliga företag som har mottagit investeringsstöd.
3. Kvalitativ djupstudie i form av gruppdiskussioner med stödmottagare.

Undersökningen har genomförts under september – oktober 2011 av CMA Research AB, se www.cmaresearch.se för mer information.

Johanna Svanberg på CMA Research har varit projektledare. Eva Ohlsson har varit kontaktperson hos länsstyrelsen.

Fakta om utvärderingen

Metod enkätundersökning

Enkätundersökningen genomfördes som en kombination av webbenkät och telefonintervjuer, beroende på de kontaktuppgifter som fanns tillgängliga. Datainsamlingen gjordes under perioden 27 september till 14 september.

I bruttourvalet från länsstyrelsen fanns 70 företag, varav fem var dubletter och en person inte ingick i målgruppen (hade inte beviljats stöd). Av återstående 64 personer har 54 deltagit i undersökningen, vilket ger en svarsfrekvens på 84 procent.

En webbenkät skickades ut till 50 företag som har mottagit stöd. Övriga 14 har kontaktats via telefon. Två påminnelser skickades ut. Respondenter som inte svarat på utskicken har också kontaktats via telefon, och då erbjudits möjlighet att besvara enkäten direkt via telefon. Totalt har 54 personer besvarat enkäten, varav 26 via telefon och 28 via webbenkät. För en fullständig bortfallsredovisning, se sida 31.

Inkomna svar har registrerats i en databas och analyserats med hjälp av programvaran SPSS.

Metod fokusgrupper

I enkätundersökningen tillfrågades respondenterna om de kunde tänka sig att delta vid en gruppdiskussion via telefon vid ett framtida tillfälle.

26 av respondenterna anmälde intresse för detta, varav 10 kvinnor och 16 män. Från dessa bjöds slumpmässigt utvalda personer in till att delta vid två olika gruppdiskussioner – en för män och en för kvinnor.

Gruppdiskussionerna genomfördes under måndagen den 24 oktober via telefon vid två olika tillfällen.

Fokusgrupperna har delats upp efter deltagarnas kön, i den ena diskussionen deltog tre män och i den andra två kvinnor. Syftet med detta var att ge grupper med olika erfarenheter möjlighet att diskutera stödet ur olika infallsvinklar. Samtliga deltagare har även deltagit i enkätundersökningen.

Gruppdiskussionerna tog mellan 30-45 minuter att genomföra. Vid diskussionstillfället diskuterades vissa av frågorna från enkätundersökningen djupare, särskilt frågor som styrkor och utvecklingsområden gällande nuvarande form av stöd.

Fakta om respondenterna

Enkätundersökningen

Beviljat belopp

Respondenterna har i genomsnitt beviljats drygt 100 tkr i stöd för sin investering (median).

	Beviljat belopp
Medelvärde	298 505 kr
Median	113 025 kr
Min	5 000 kr
Max	1 800 000 kr

Kön

50 procent av respondenterna i enkätundersökningen är män och 50 procent är kvinnor.

Vilket år beviljades stödet?

Ärendear	Antal	Andel
2007	13	24%
2008	7	13%
2009	22	41%
2010	12	22%
Totalt	54	100%

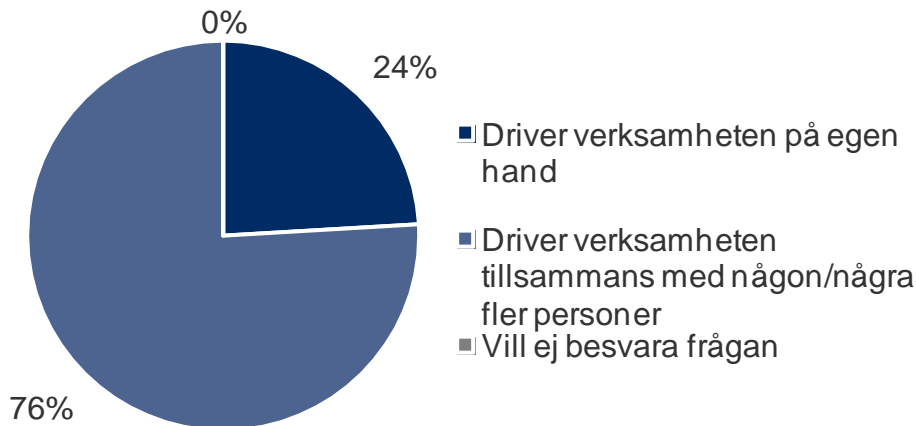
Fakta om respondenterna

Enkätundersökningen

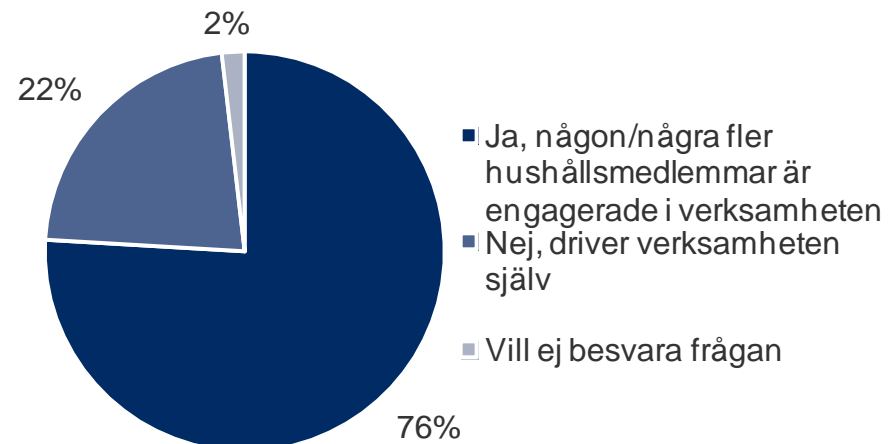
En övervägande del driver verksamheten tillsammans med någon/några fler personer.

Det är vanligast hos respondenterna att någon/några fler hushållsmedlemmar är engagerade i verksamheten.

Driver du verksamheten själv eller tillsammans med någon annan?

Är någon mer i hushållet engagerade i verksamheten?

Undersökningsresultat

I följande avsnitt redovisas resultaten från enkätundersökningen. Erfarenheter från fokusgrupperna inflikas under respektive rubriker.

Projekt och kompetensutvecklingsinsatser

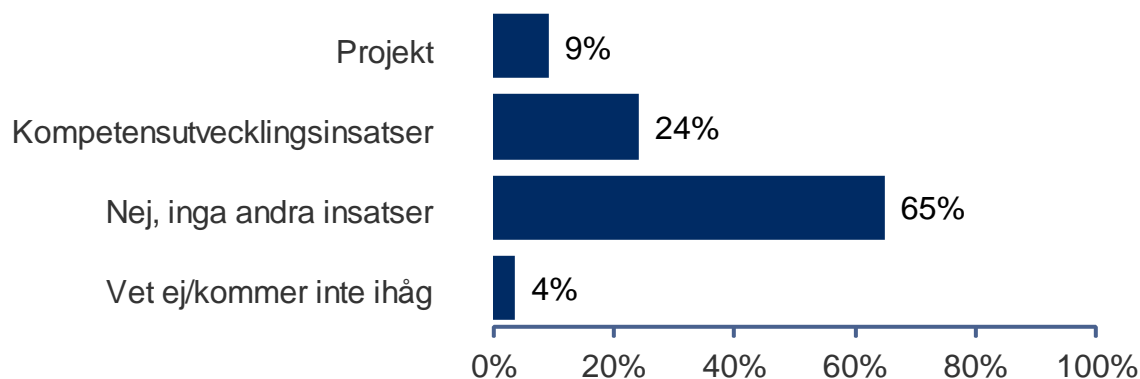
Totalt uppger en tredjedel att de har deltagit i projekt och/eller kompetensutvecklingsinsatser i samband med ansökan/investeringen.

För flertalet attitydfrågor i enkäten märks ingen skillnad i svar mellan respondenter som har deltagit i projekt/kompetensutvecklingsinsatser och övriga.

Företagare som har deltagit i projekt/kompetensutveckling har fått beskriva vilka projekt/insatser det rörde sig om och vilken roll kompetensutvecklingen har haft.

Flera svarade att insatsen har höjt deras kompetens för den nya inriktningen på företaget. Samtliga svar redovisas i bilaga 2 (separat dokument).

Flera i **fokusgrupperna** nämnde att de har gått kurser i länsstyrelsens regi, men de flesta uppfattade inte att dessa insatser hade något samband med investeringen.

Genomförande av investeringen

Flertalet stödmottagare har fullt ut eller delvis genomfört investeringarna de blev beviljade stöd för.

Män uppger i något högre grad än kvinnor att de har genomfört investeringen fullt ut.

Av de tre företagare som inte har genomfört investeringen svarar en att investeringen delvis kommer att genomföras, medan de andra två svarade att de inte alls kommer att genomföra investeringen.

De två företagare som inte har för avsikt att genomföra investeringen motiverar detta med bristande lönsamhet respektive råvarupriser och bristande ork.

Har ni genomfört den investering ni beviljades stöd för?

Stödets effekt på verksamheten

En klar majoritet bedömer att stödet har bidragit till att de kunnat vidareutveckla befintlig verksamhet till nya affärsområden.

Respondenterna har även fått möjlighet att kommentera sina svar. Samtliga kommentarer redovisas i bilaga 2.

Påståendena att stödet bidragit till att respondenterna kunnat få finansiering från annat håll eller till deras beslut att starta företaget är de som varit minst aktuella.

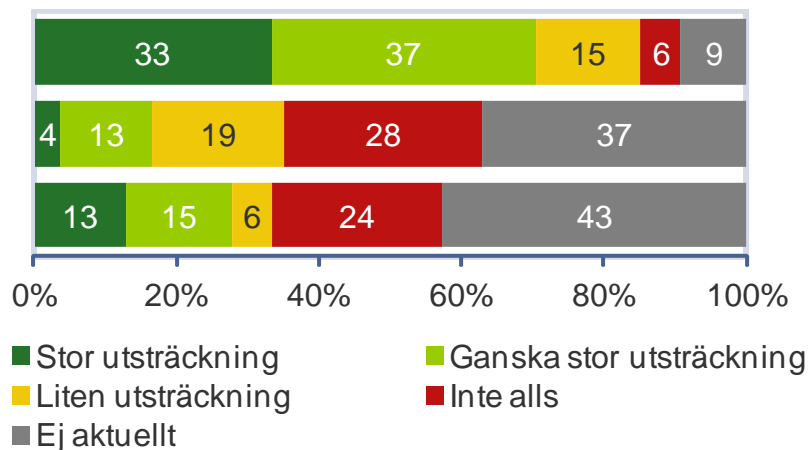
En stor andel av företagen fanns redan innan de fick stöd från länsstyrelsen.

I vilken utsträckning bedömer du att stödet har bidragit till att...

...ni kunnat vidareutveckla befintlig verksamhet till nya affärsområden?

...ni kunnat få finansiering från annat håll?

...ni beslutade att starta företaget?

Stödets effekt på verksamheten

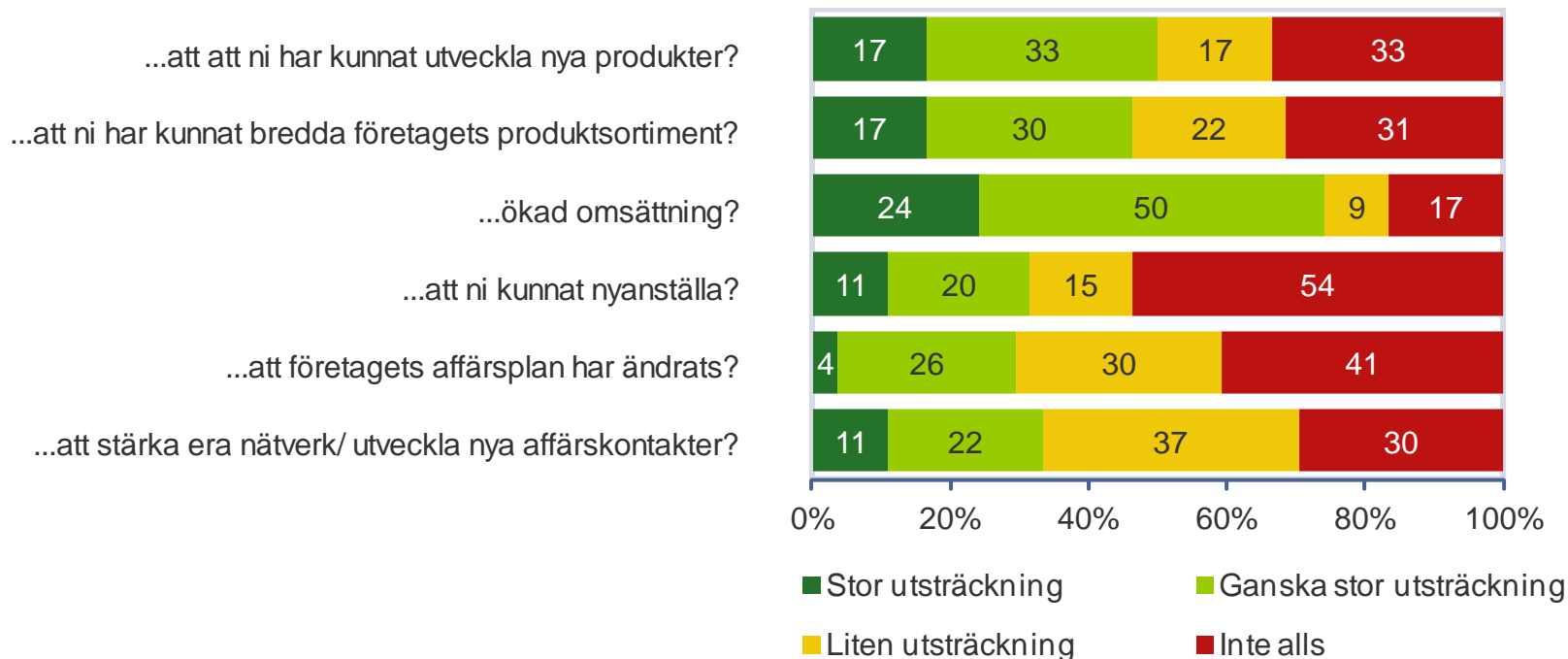
Företagarna bedömer i stor utsträckning att stödet bidragit till ökad omsättning.

Respondenterna har även fått möjlighet att kommentera sina svar. Samtliga kommentarer redovisas i bilaga 2.

Majoriteten uppger att stödet inte i någon utsträckning bidragit till att de kunnat nyanställa.

Ett par respondenter uppger att stödet bidragit till att de kunnat behålla befintlig personal.

I vilken utsträckning bedömer du att stödet har bidragit till ...

Stödets effekt på verksamheten

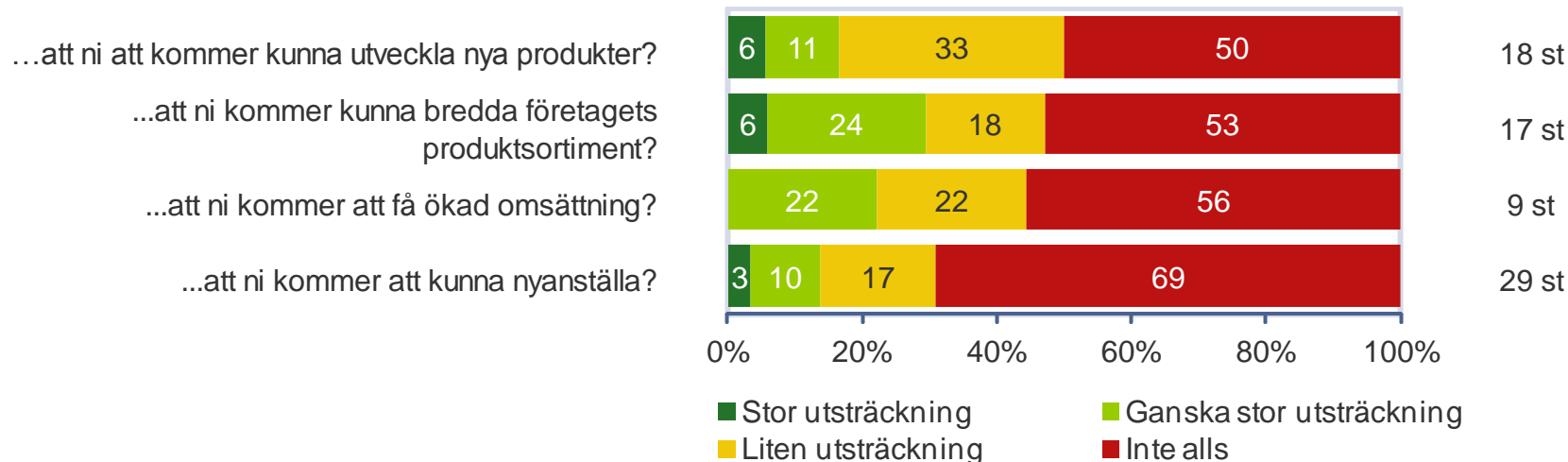
Framtida effekt

Företagare som svarat att stödet ännu *inte alls* har haft någon effekt avseende utveckling av nya produkter, breddning av sortiment, ökad omsättning respektive nyanställningar, har fått en uppföljande fråga om de tror att stödet i framtiden *kommer att få* någon sådan effekt.

Majoriteten av de företag som ännu inte har sett någon sådan effekt, tror inte heller att stödet kommer att ha någon stor inverkan i framtiden, när det gäller dessa faktorer.

Respondenterna har även fått möjlighet att kommentera sina svar. Samtliga kommentarer redovisas i bilaga 2.

I vilken utsträckning bedömer du att stödet kommer att bidra till...

De som svarat "Inte alls" på motsvarande påstående i föregående fråga fick en ny fråga om de bedömer att stödet kommer att bidra i dessa påståenden.

Stödets effekt på verksamheten

Företagarnas utveckling

Nästan samtliga respondenter svarar att de ser sig själva som entreprenörer/företagare.

Merparten anser att det var viktigt eller ganska viktigt att någon annan trodde på deras idé.

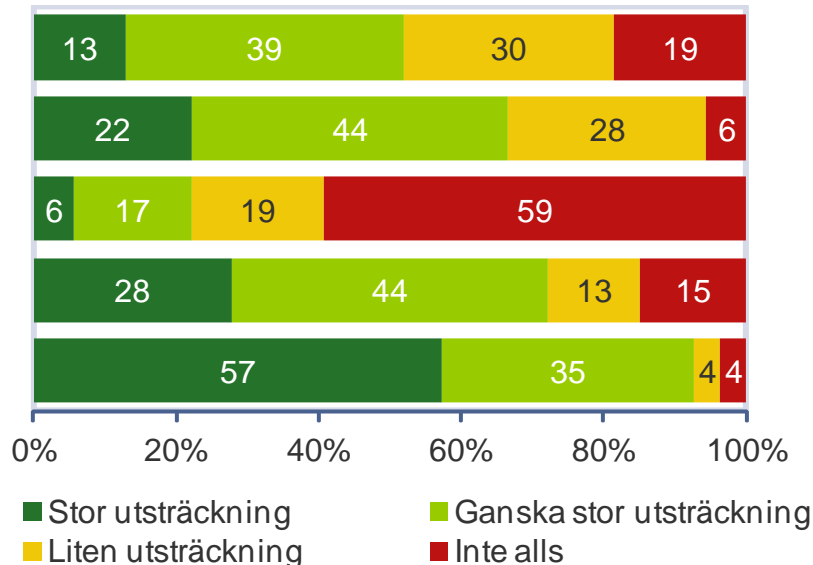
Majoriteten har inte bytt sysselsättning som en följd av stödet/investeringen.

Av de 18 företagare som har deltagit i projekt och/eller kompetensutvecklingsinsatser i samband med investeringen anser en klar majoritet att dessa bidragit till att de utvecklats som företagare.

Respondenterna har även fått möjlighet att kommentera sina svar. Samtliga kommentarer redovisas i bilaga 2.

I vilken utsträckning bedömer du...

- ...att stödet har bidragit till att du har utvecklats som företagare?
- ...att kompletterande insatser t.ex. kompetensutveckling har bidragit till att du har utvecklats som företagare?*
- ...att stödet/investeringen har lett till att du har bytt sysselsättning?
- ...att det var viktigt för dig att någon annan trodde på din idé?
- ...att du ser dig själv som entreprenör/företagare?

Bas: (54 st)

*Bas: (18 st som har deltagit i projekt och/eller kompetensutvecklingsinsatser)

Stödets effekt på verksamheten

Fokusgrupper

Nyanställningar

Några av deltagarna i gruppdiskussionerna menade att de har som ambition att nyanställa, men att de inte har genomfört investeringen fullt ut än och att den därmed inte har fått full effekt på omsättningen.

Andra deltagare har inte haft för avsikt att kunna nyanställa och ansåg att det inte är lika aktuellt för småföretagare. För företag inriktade på mathantverk blir verksamheten av naturen småskalig.

En av deltagarna har för avsikt att avveckla företaget i samband med pensionering och är därför nöjd med att hålla verksamheten på småskalig nivå.

Nya affärsområden

Samtliga fokusgruppdeltagare höll med om bilden från enkäten, att investeringsstödet har bidragit till att kunna vidga verksamheten till nya affärsområden. I vilken grad stödet har gett denna effekt rådde i viss mån delade meningar.

”Jag var aktiv inom området även tidigare, men på hobbynivå. För att ta steget till aktiv försäljning behövde jag satsa, hade nog inte gjort det utan stödet.”

Någon annan trodde på idén

Betydelsen av detta fanns delade meningar om, till stor del beroende på att graden av kontakt med länsstyrelsen har varierat.

Två deltagare menade att de inte har haft någon kontakt alls, endast lämnat in en blankett. De var osäkra på vilket stöd de skulle kunna få från länsstyrelsen. En annan deltagare menade att dialogen med länsstyrelsen var lågmäld men gav en nyttig övning i att beräkna lönsamhet. Ytterligare en deltagare ansåg sig ha fått stöd av dialogen och samarbetet med länsstyrelsen.

Stödets effekt på verksamheten

Lönsamhet

Majoriteten av företagen uppger att lönsamheten har ökat sedan de beviljades stödet, och mer än tre av fyra tror att lönsamheten *på sikt* kommer att öka.

Kvinnor som har beviljats stöd bedömer i något större utsträckning än män att lönsamheten på sikt kommer att förbättras.

Den genomsnittliga ökningen av lönsamheten är 29 procent. Företagare som tror att lönsamheten *kommer att* förbättras bedömer i genomsnitt att ökningen blir 63 procent.

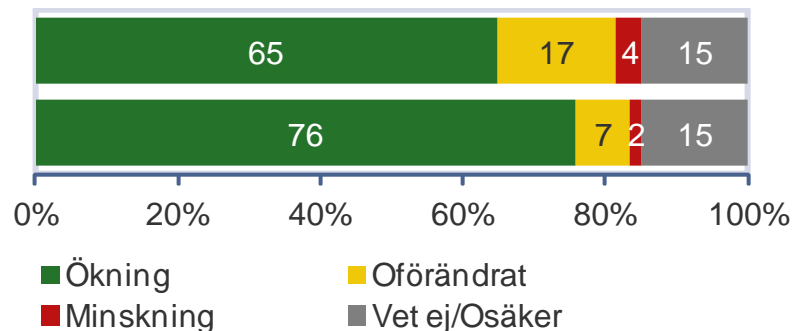
	Faktisk ökning	Framtida ökning
Medelvärde	29%	63%
Median	20%	50%
Min	5%	7%
Max	100%	450%

Bas: 35 st

Bas: 41 st

Hur har lönsamheten förändrats sedan ni beviljades stödet?

Hur kommer lönsamheten på sikt att förändras?

Stödets effekt på verksamheten

Skulle investeringen ha gjorts utan stödet?

En klar majoritet hade genomfört investeringen delvis eller fullt ut även utan stödet.

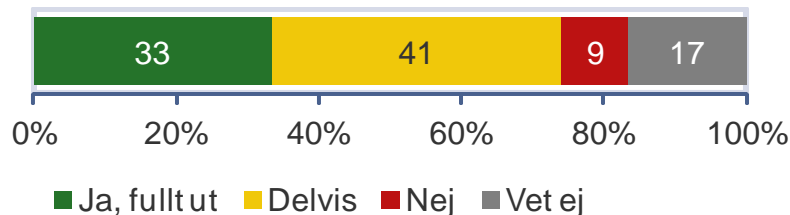
Företagare som helt eller delvis skulle ha genomfört investeringen även utan stödet har fått några uppföljande frågor där de ombetts bedöma hur investeringen i så fall skulle ha gjorts. Resultaten redovisas på följande sida.

Fokusgrupperna

Delade meningar rådde mellan deltagarna i fokusgruppen. Några menar att de hade satsat på sin idé även utan stödet, medan andra inte hade vågat/kunnat satsa utan stödet.

”Min investering var liten, så stödets effekt kan inte vara så stor. Jag tog förstås chansen, det minskade risken. Men jag hade nog satsat ändå”.

Hade ni genomfört investeringen även utan stödet?

Stödets effekt på verksamheten

Hur skulle investeringen ha gjorts utan stödet?

Drygt hälften av företagare som helt eller delvis skulle ha genomfört investeringen även utan stödet uppger att den hade genomförts på annat sätt.

Dessa företagare har fått uppge *hur* den skulle ha gjorts annorlunda. Följande svar var vanliga:

- Gjorts senare/i etapper (nio personer)
- Varit mindre omfattande (fem personer)
- Skulle ha krävts banklån (fyra personer)
- Skulle ha gjorts mindre bra/haft mindre effekt på omsättningen (tre personer).

Samtliga öppna svar redovisas i bilaga 2 (separat dokument).

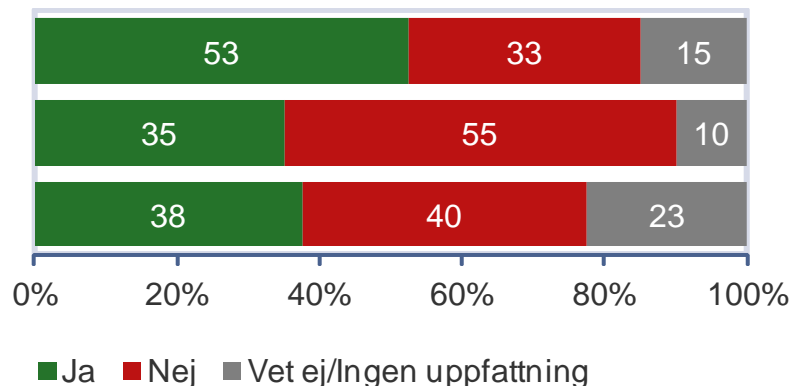
Majoriteten uppger att investeringen skulle ha varit finansiellt lika omfattande även utan stödet.

Företagare som uppgav att investeringen skulle ha varit mindre omfattande har fått uppge hur mycket mindre den då skulle ha varit. Flera anser att det är svårt att bedöma detta. Sju personer har gjort en uppskattning, svaren för dessa är mellan 22-60 procent (median 33 procent).

Majoriteten uppger att investeringen skulle ha varit finansiellt lika omfattande även utan stödet.

Tolv personer har gjort en bedömning av hur mycket investeringen skulle ha blivit fördröjd. Uppskattningarna ligger i ett spann mellan ett halvår och upp till tre år. En vanlig uppskattning är att investeringen skulle ha fått vänta ett par år utan stödet.

Hade investeringen genomförts på annat sätt utan stödet?
 Hade investeringen varit mindre omfattande (finansiellt) utan stödet?
 Hade investeringen genomförts vid ett senare tillfälle utan stödet?

Investeringsstödet styrkor

Respondenterna gavs möjligheten att med egna ord berätta vad de anser är mest positivt när det gäller stödet. De vanligaste typerna av svar kategoriserades i efterhand och presenteras i tabellen nedan.

Det vanligaste svaret var att det ekonomiska tillskottet är det som är mest positivt med stödet.

En något större andel kvinnor än män tyckte att det mest positiva med stödet är det ekonomiska tillskottet, motivation det ger samt att det underlättar för att komma igång.

Män upplever något i större utsträckning än kvinnor att det mest positiva är att det gynnar landsbygden.

Samtliga kommentarer presenteras i bilaga 2 (separat dokument).

Andel	Alla	Män	Kvinnor
Ekonomi/tillväxt/kunna investera	41%	33%	48%
Våga satsa/motivation	22%	19%	26%
Hjälp/råd/stöd/utvecklas som företagare	22%	22%	22%
Bra för landsbygden/mångfald	19%	22%	15%
Komma igång	13%	11%	15%
Underlätta/effektivisera arbetet	6%	7%	4%
Bygga nätverk	4%	4%	4%
Hjälp vid banklån	4%	4%	4%
Övrigt	24%	33%	15%
Vet ej	2%		4%

Investeringsstödet utvecklingsområden

Respondenterna gavs möjligheten att med egna ord berätta vad de anser behöver utvecklas när det gäller stödet. Den vanligaste typen av synpunkt är att ansökningsprocessen är alltför komplicerad.

Samtliga kommentarer presenteras i bilaga 2 (separat dokument).

Några vanliga svar:

- Förenkla ansökan. Det är för mycket byråkrati och blanketter.
- Mer stöd och utbildning i samband med ansökan.
- Mer kontinuerlig uppföljning och avstämning om hur det går med företaget.
- Mer hjälp även efter att företaget kommit igång, med tips och råd.
- Hjälp med marknadsföring.

Investeringsstödet utvecklingsområden

Fokusgrupper

I fokusgrupperna diskuterades hur stödet skulle kunna förbättras för att få så stor effekt som möjligt för företagarna.

Flera sade sig vilja ha mer **regelbunden uppföljning** från länsstyrelsens sida under projektets gång (som stöd snarare än kontroll), och menar att detta saknas idag.

Några deltagare önskade också att det vore möjligt att få stödet **utbetalat löpande**, istället för en stor klumpsumma.

En deltagare påpekade att **fokus på nya produkter** är bra och bör fortsätta. Stöd inom detta område gör att företagare vågar satsa mer egna pengar.

Ett par deltagare nämnde att stödets nuvarande inriktning **möjliggör stora investeringar**, som annars kan orsaka kostnader som är svåra att ta för småföretagare, och menade att detta är något att vårda.

Två fokusgruppdeltagare menade att det finns **begränsningar i vad man kan söka investeringsstöd för**, vilket har en negativ påverkan på möjligheten till tillväxt.

Som exempel nämnde de möjlighet att få stöd för köp av begagnade maskiner (tidigare ej möjligt) och möjlighet att köpa konsultstöd för att utvecklas som företagare.

En deltagare tyckte att länsstyrelsen har en bred och bra stödverksamhet för landsbygds-företag (med kurser och finansiellt stöd), men att det ger **mer impulser än finansiellt stöd**.

En annan deltagare ansåg att större fokus behövs på företag som vill växa och rationalisera, inte enbart prioritera småskaligt mathantverk.

Framtida behov av stöd

En majoritet av respondenterna anser sig ha behov av företagsstöd och/eller kompetensutvecklingsinsatser i framtiden.

Detta gäller såväl bland företagare som deltagit i projekt/kompetensutvecklingsinsatser vid samband med ansökan om investeringar, som övriga.

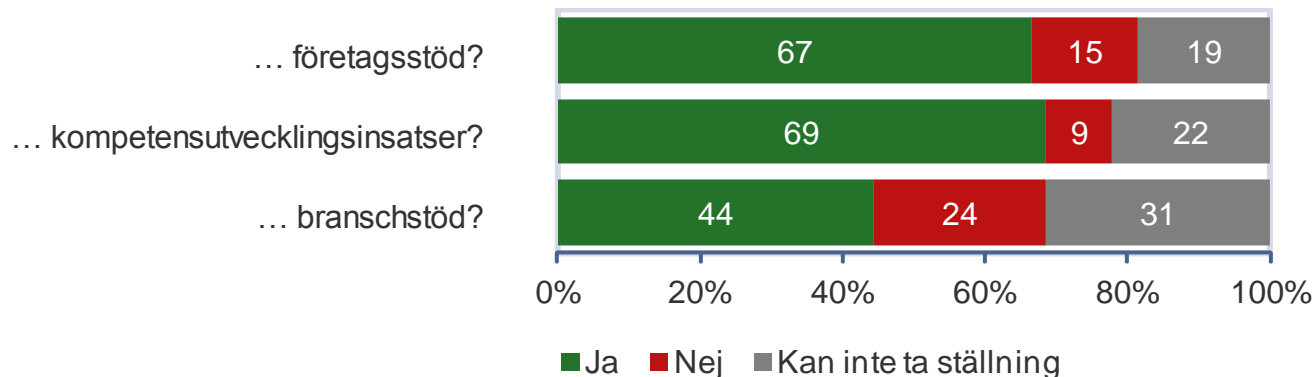
Företagare som behöver stöd i framtiden har fått specificera vilken typ av stöd de efterfrågar. Samtliga svar redovisas i bilaga 2.

Företagsstöd: Flera nämner att de kommer att ha behov av finansiellt stöd/investeringsstöd även i framtiden för att kunna utveckla verksamheten.

Kompetensutvecklingsinsatser: Det finns en stor spridning i vilken typ av insatser som efterfrågas, till exempel marknadsföring och detaljkunskaper inom respektive bransch.

Branschstöd: Även här finns en spridning i svaren, bland annat efterfrågas nätverk för gemensam marknadsföring, utvecklingscentrum för forskning, och kontakter mellan producenter och konsumenter.

Kommer ni i framtiden ha behov av...?

Framtida behov av stöd

Fokusgrupper

Kompetensutvecklingsinsatser

Samtliga deltagare hade någon gång deltagit i en kompetensutvecklingsinsats i länsstyrelsens regi. Kurser/kompetensutvecklingsinsatser fick beröm för det breda utbudet, men kritik framkom för viss betoning på ”hobbyverksamhet”.

”Visst är det bra med småföretag, men branschen rationaliseras i Sverige och resten av världen – behövs fokus på att få företag att växa och bli stora, inte enbart småskaligt mathantverk.”

En annan deltagare menade att det finns en poäng i att satsa på det småskaliga, att det inte enbart bör handla om att växa utan även om att bredda sin verksamhet, till exempel för att klara förändringar i marknadspriser. Bland deltagarna finns några som vill satsa på tillväxt och andra som snarare vill diversifiera verksamheten.

Deltagarna i den ena fokusgruppen ansåg sig ha behov av ytterligare kompetensutvecklingsinsatser, medan deltagarna i den andra gruppen i första hand var intresserade av investeringsstöd.

Branschstöd

I den ena fokusgruppen efterfrågade deltagarna stöd för ökat **nätverkande**, till exempel för att skapa kontakter mellan producenter och försäljningskanaler/distributörer, vilket ansågs behövas för småföretag i en bransch som drivs av rationaliseringar och stark prispress.

Deltagarna i den andra fokusgruppen upplevde sig däremot redan ha mycket bra nätverk av stor betydelse för dem som företagare, men de ansåg samtidigt att det var mycket bra om länsstyrelsen kan erbjuda hjälp med att bygga upp sådant stöd för företagare som behöver det – särskilt viktigt för nystartade företag.

Ett par av deltagarna önskade ett ökat fokus på **marknadens krav** i stödet till branschen. Någon menade att producenter behöver lära sig mer om vilka krav som ställs för att konkurrera med de stora företagen. Dessutom finns krav på jämn kvalitet från handeln och slutkonsumenternas sida. Flera fokusgruppdeltagare var intresserade av att få ökad marknadsförståelse.

På samma sätt efterfrågades större marknadsmässighet från länsstyrelsens sida, att se var brister respektive överetablering på marknaden finns och i större utsträckning försöka styra in nya företag på dessa områden.

Jämförelse mellan män och kvinnor

På följande sidor görs jämförelser mellan respondenterna uppdelat på män och kvinnor.

Jämförelser mellan män och kvinnor

Sammanfattning

Skillnader i beviljat belopp

Fördelningen är jämn mellan andel manliga och kvinnliga företagare som har beviljats stöd, vilket även återspeglas i enkätundersökningen där hälften av respondenterna är män och hälften är kvinnor.

Däremot finns en skillnad i hur stort belopp respondenterna har beviljats för sin investering. Bland respondenterna har män i genomsnitt beviljats 186 tkr (median), motsvarande genomsnitt för kvinnor är 87 tkr.

Bland fokusgruppdeltagarna är fördelningen omvänd, kvinnorna som deltog hade i genomsnitt beviljats ett högre belopp än männen som deltog i diskussionen.

Ingen skillnad i hur verksamheten bedrivs

För såväl kvinnor som män är det vanligast att bedriva verksamheten tillsammans med någon eller några fler personer, samt att någon mer i hushållet är engagerad i verksamheten.

Män har i högre grad genomfört investeringen fullt ut

Det är vanligare för män att de fullt genomfört investeringen de beviljades stöd för, medan det är vanligare för kvinnor än män att de delvis/till viss del har genomfört investeringen.

Majoriteten av såväl män som kvinnor tror att de åtminstone delvis hade genomfört investeringen även utan stödet.

Mestadels ense om stödets effekter, vissa skillnader finns

Kvinnor svarar i större utsträckning än män att det var viktigt att någon trodde på deras idé, och bedömer i större utsträckning att de tror att lönsamheten på sikt kommer att öka tack vare investeringsstödet.

En något större andel män än kvinnor har svarat att stödet har bidragit i stor eller ganska stor utsträckning att de kunnat få finansiering från annat håll, att de beslutade att starta företaget samt att de kunnat utveckla nya produkter.

Jämförelse mellan män och kvinnor

För såväl kvinnor som män är det vanligast att bedriva verksamheten tillsammans med någon eller några fler personer, samt att någon mer i hushållet är engagerad i verksamheten.

En större andel av kvinnorna än männen kommer i framtiden ha behov av kompetensutvecklingsstöd, medan en större andel män än kvinnor kommer att ha behov av branschstöd.

Andelar i procent	Kön	
	Män	Kvinnor
Kommer ni i framtiden ha behov av...?		
...företagsstöd?	67%	67%
...kompetensutvecklingsinsatser?	59%	78%
...branschstöd?	52%	37%
Driver du verksamheten själv eller tillsammans med någon annan?		
Driver verksamheten på egen hand	26%	22%
Driver verksamheten tillsammans med någon/några fler personer	74%	78%
Är någon mer i hushållet engagerade i verksamheten?		
Ja, någon/några fler hushållsmedlemmar är engagerade i verksamheten	74%	78%
Nej, driver verksamheten själv	22%	22%
Vill ej besvara frågan	4%	-
Har du deltagit i några projekt och/eller kompetensutvecklingsinsatser i samband med ansökan/investeringen?		
Projekt	7%	11%
Kompetensutvecklingsinsatser	22%	26%
Nej, inga andra insatser	70%	59%
Vet ej/kommer inte ihåg	-	7%

Jämförelse mellan män och kvinnor

En något större andel män än kvinnor har svarat att stödet har bidragit i stor eller ganska stor utsträckning att de kunnat få finansiering från annat håll, att de beslutade att starta företaget samt att de kunnat utveckla nya produkter.

En något större andel kvinnor än män uppger i att det var viktigt att någon annan trodde på deras idé.

Andel som svarat stor eller ganska stor utsträckning	Kön	
	Män	Kvinnor
I vilken utsträckning bedömer du att stödet har bidragit till...		
...att ni kunnat vidareutveckla befintlig verksamhet till nya affärsområden?	74%	67%
...att ni kunnat få finansiering från annat håll?	22%	11%
...att ni beslutade att starta företaget?	37%	19%
...att ni har kunnat utveckla nya produkter?	59%	41%
...att ni har kunnat bredda företagets produktsortiment?	48%	44%
...ökad omsättning?	70%	78%
...att ni kunnat nyanställa?	37%	26%
...att företagets affärsplan har ändrats?	33%	26%
...att stärka era nätverk/ utveckla nya affärskontakter?	37%	30%
I vilken utsträckning bedömer du...		
...att stödet har bidragit till att du har utvecklats som företagare?	48%	56%
...att stödet/investeringen har lett till att du har bytt sysselsättning?	22%	22%
...att det var viktigt för dig att någon annan trodde på din idé?	63%	81%
...att du ser dig själv som entreprenör/företagare?	93%	93%

Jämförelse mellan män och kvinnor

Det är vanligare för män att de fullt genomfört investeringen de beviljades stöd för, medan det är vanligare för kvinnor än män att de har delvis/till viss del genomfört investeringen.

En *något* större andel män än kvinnor hade inte genomfört investeringen utan stödet, medan en större andel kvinnor är osäkra.

En större andel män hade genomfört investeringen på annat sätt och/eller mindre omfattande utan stödet. En större andel kvinnor hade genomfört investeringen vid ett senare tillfälle utan stödet. Notera att antalet svarande är få på dessa frågor, vilket gör att skillnader bör tolkas med försiktighet.

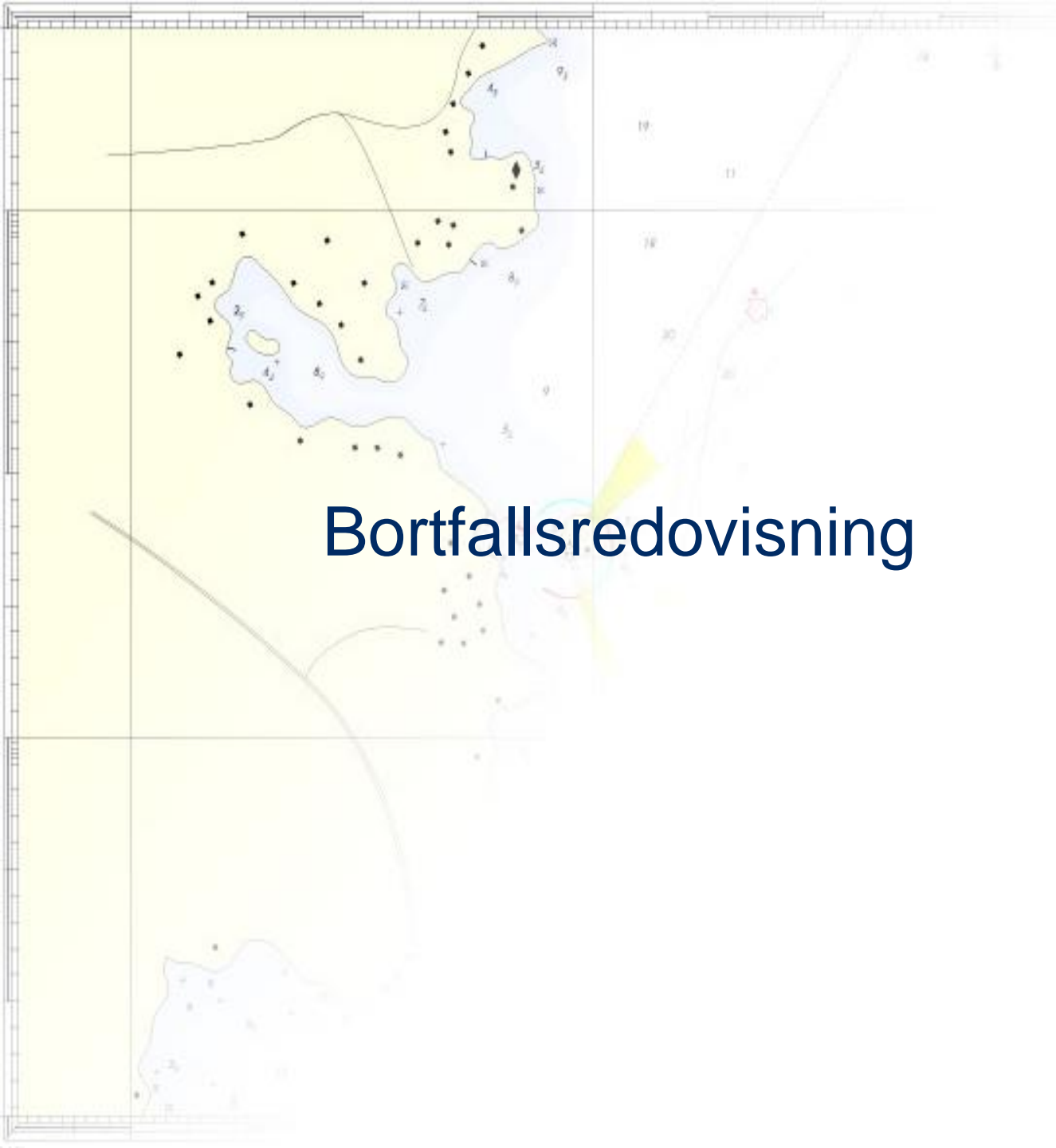
Andel	Kön	
	Män	Kvinnor
Har ni genomfört den investering ni beviljades stöd för?		
Ja, fullt ut	81%	52%
Ja, delvis/till viss del	11%	44%
Nej	7%	4%
Hade ni genomfört investeringen även utan stödet?		
Ja, fullt ut	33%	33%
Delvis	41%	41%
Nej	15%	4%
Vet ej	11%	22%
Hade investeringen genomförts på annat sätt utan stödet?		
...genomförts på annat sätt utan stödet?	65%	40%
...varit mindre omfattande (finansiellt) utan stödet?	40%	30%
...genomförts vid ett senare tillfälle utan stödet?	25%	50%

Jämförelse mellan män och kvinnor

Majoriteten av såväl kvinnor som män upplever att lönsamheten har förbättrats sedan de beviljats stödet.

Kvinnor tror i större utsträckning än män att lönsamheten på sikt *kommer att* öka.

	Kön	
	Män	Kvinnor
Hur har lönsamheten förändrats sedan ni beviljades stödet?		
Ökning	63%	67%
Öförändrat	19%	15%
Minskning	4%	4%
Vet ej/Osäker	15%	15%
Hur kommer lönsamheten på sikt att förändras?		
Ökning	67%	85%
Oförändrat	11%	4%
Minskning	4%	-
Vet ej/Osäker	19%	11%

Bortfallsredovisning

Bortfallsredovisning

Bortfallsredovisning

Samtalsinformation	Antal
Bruttourval	70
A-bortfall	6
Dubblett	5
Har ej beviljats stöd	1
Nettourval	64
B-bortfall	10
Vägrar/avbröt	2
Avbröt/svarade delvis	1
Inget svar/telsvar	5
Fax	1
Företaget har lagts ned	1
Genomförda intervjuer	54
Svarsfrekvens	84%

Bortfallsanalys

Eftersom målpopulation är så begränsad i sin storlek, och svarsdeltagandet i undersökningen är så högt är det svårt att dra några säkra slutsatser utifrån bortfallet.

De företagare som har deltagit i undersökningen speglar väl övriga populationen när det gäller tiden sedan stödet beviljades (ärendear) men har däremot beviljats ett i genomsnitt större belopp.

I och med att antal respondenter är så få, är det svårt att dra slutsatser om vilken effekt det beviljade beloppet har på respondenternas svarsmönster, och vilken skillnad det skulle ha gjort ifall samtliga stödmottagare deltagit i undersökningen. Det finns inga genomgående tydliga skillnader i resultat mellan företag beroende på omfattningen av det beviljade stödet.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN